

Kuntalaisaloitteet 2025

Kaupunginhallitus 09.02.2026 § 34

Valmistelija

Hallintojohtaja

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Lieksan kaupungin hallintosäännön 155 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä.

Vuonna 2024 vastaanotetuista kuntalaisaloitteista on vuonna 2025 käsitelty loppuun seuraava aloite:

Kuntalaisaloite 11.11.2024 Varasjoen ennallistamisesta

Aloitteessa esitetään Varasjoen ennallistamista, kulttuuri- ja luontoarvojen palauttamista lähemmäksi historiallista tilaa.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 8.12.2025 § 333 todennut, että hanke ei ole Lieksan kaupungin lähivuosien hankesuunnitelmissa tai talousarvioissa. Hanke voidaan ottaa mukaan hankesuunnitelmiin ja talousarvioon aikaisintaan Lieksanjoen sillan ja liikenneväylien valmistuttua.

Vuonna 2025 Lieksan kaupunki on vastaanottanut seuraavat kuntalaisaloitteet:

1. Kuntalaisaloite 2.1.2025 Lieksan kaupungin tapahtumapaikasta Lieksan Lehteen

Aloitteessa ehdotetaan, että Lieksan Lehteen tulisi Lieksan kaupungin maksama tapahtumapaikasta, johon paikalliset tapahtumien järjestäjät voisivat ilmoittaa tulevien esim. 2 viikon tai kuukauden tapahtumien perustiedot maksutta.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 10.3.2025 § 92 todennut, että Kuntaliitolta saadun kannanoton mukaan, kunta ei voi käyttää veroeurojaan muiden järjestämien tapahtumien esilläpitoon. Järjestöjen tai muiden tahojen ei-kaupallisia tapahtumia kunta voi pitää esillä rajatussa määrin esimerkiksi tapahtumakalenterissaan.

2. Kuntalaisaloite 13.1.2025 Nuotiopaikan rakentamisesta keskustaan

Aloitteessa ehdotetaan uutta nuotiopaikan rakentamista kävelymatkan säteellä keskustasta esim. Sittapuistoon tai Urheilupuiston lähelle Lieksanjoen tuntumaan.

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 11.3.2025 § 15 on todennut, että Lieksan satamassa on kota ja Timitran hiihtokeskuksessa laavu, jotka soveltuvat kuntalaisaloitteessa mainittuun toimintaan, ja ovat myös kävelymatkan päässä keskustasta. Kaupunkiympäristön palvelualue on käynyt keskustelua nuotiopaikan rakentamisesta, mutta on todettu, että kolmannen nuotiopaikan rakentamiselle ei ole tarvetta kahden olemassa olevan lisäksi.

3. Kuntalaisaloite 25.3.2025 Korkeimmista wc-istuimista Kulttuurikeskuksen naisten wc:hen

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 18.11.2025 § 52 todennut, että Kulttuurikeskuksella on neljä esteetöntä wc:tä (inva-wc), joissa on korkeimmat wc-istuimet. Esteettämiä wc:tä voivat käyttää myös kaikki korkeampaa wc-istuinta tarvitsevat henkilöt sukupuoleen katsomatta.

4. Kuntalaisaloite 26.3.2025 Rantalan koulun kameravalvonnasta

Aloitteessa todetaan, että Rantalan koululla ei ole valvontakameroita, vaikka niistä ilmoittavat kyltit löytyvät. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että kameravalvonta auttaisi tilanteiden selvittelyssä ja saattaisi rauhoittaa levotonta koulua

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 6.5.2025 § 65 todennut, että kamerajärjestelmä asennetaan kesän aikana siten, että tavoitteena on toimiva kameravalvontajärjestelmä syyslukukauden 2025 alkaessa.

5. Kuntalaisaloite 27.3.2025 Tiehidasteista Pielisentielle Vehkakankaalle

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 9.9.2025 § 58 todennut, että kuntalaisaloitteen mukaiset hidasteet voisivat auttaa nopeudenhallinnassa, mutta niistä on myös haittavaikutuksia. Kaupungin tiealueilla olevista hidasteista on tullut valituksia, mm. kun raskaat ajoneuvot ajavat niiden ylitse ja aiheuttavat häiritsevää ääntä. Toinen palaute on saatu henkilöautoliikenteestä, kun autot hidasteiden jälkeen kiihdyttävät reilusti ja näin häiritsevät lähiasukkaita. Lisäksi hidasteet vaikuttavat tien talvihuoltoon heikentävästi. Hidasteiden kohdalla lumien kerääntyminen tulisi kuntalaisten tonttien kohdalle haitaksi. Liikennealueiden kunnossapito ei kannata hidasteiden rakentamista Vehkakankaalle Pielisentielle, niiden aiheuttaminen haittavaikutusten vuoksi.

6. Kuntalaisaloite 28.4.2025 Lieksan uimahallin viihtyvyyden lisäämiseksi

Aloitteessa uimahallin aktiivikäyttäjät ovat ottaneet kantaa uimahallin kuntoon ja viihtyisyyden ylläpitoon sekä mahdollisuuksien mukaan sen kehittämiseen. Aloitteessa on toivottu mm. uimahallin aukioloa marrasmaaliskuussa myös sunnuntaisin klo 10.00-17.00. Lisäksi uimahalliin on toivottu kylmävesiallasta, hyppypaikkaa varhaisnuorisolle, kunnollista vesiliukumäkeä lapsille, keilarata kellariin sekä maahanmuuttajataustaisille perheille opastusta uimahallikäyttämiseen.

Valtaosa ehdotuksista liittyy hallin puhtausasioihin ja kunnossapitoon, joten näiltä osin aloitetta on käsitelty myös kaupunkiympäristölautakunnassa.

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 20.5.2025 § 79 todennut, että siivouksen tasosta on syytä pitää neuvottelut kaupunkiympäristön palvelualueen, liikuntatoimen ja Lieksan Kiinteistöt Oy:n kesken. Muutoin osa esitetystä asioista on myös toteutettavissa helpostikin.

Osa kohdista esim. uimahallin käyttöopasteiden kunto on korjattu ja on hyvällä tasolla. Hallin aukioloaikojen jatkaminen ja mm. sunnuntai aukiolot vaativat henkilöstöresurssin kasvattamista ja seurojen harjoitusaikojen muuttamista. Nykyisin sunnuntaille sijoittuu urheiluseurojen harjoitusvuoroja uinnissa, sukelluksessa ja melonnassa. Sunnuntai aukioloaikoja yleisölle kokeiltiin hallissa 2005-2006 kaudella. Kävijöitä oli sunnuntaisin vähiten viikon aukiolopäivistä. Sunnuntaiaukiolo aiheuttaa myös kustannusten nousun sunnuntaikorvausten muodossa työntekijöille samoin siivoukuskustannusten muodossa. Maahanmuuttajien opastukseen uimahallikäyttäytymisessä vastataan kuvallisilla ohjeilla ja asioiden kertomisella tarvittaessa esim. tulkin tai googlekääntäjän avulla. Kohdelistaus tullaan käymään perusteellisesti läpi ja toteuttamaan asiat mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 9.9.2025 § 57 todennut, että kaupunkiympäristö on käynyt omalta toimialueeltaan asioita lävitse. Keskustelua on käyty uimahallin siivouksista ja rakenteisiin liittyvistä asioista. Uimahallin siivouksia tullaan kohdentamaan niihin kohteisiin, mistä on tullut palautetta mm. muoviritilöiden pesu. On kohteita, mille ei voida tehdä helposti parannuksia mm. ikkunoiden peseminen niiden välistä on mahdotonta rakenteellisista syistä. Toiminnallisia korjauksia on tehty mm. rataköyden siirtäminen pois näytön edestä ja käyttöopasteiden parantaminen. Saunojen lauteet on uusittu ja niissä aikaisemmin todetut ongelmat on korjattu. Rakenteellisia uudistuksia, joita on toivottu mm. kylmävesiallas, hyppypaikka, vesiliukumäki, sekä keilarata ovat mahdottomia toteuttaa nykyisen uimahallin yhteyteen.

7. Kuntalaisaloite Erityisryhmien liikuntaedusta

Aloitteessa on pyydetty erityisryhmien liikuntaetua työssäkäyville liikehäiriö- tai vastaaviin sairauksiin sairastuneille, koska heillä ei ole mahdollista osallistua maksuttomiin erityisliikuntaryhmiin.

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 19.8.2025 § 109 todennut, että liikuntatoimen toteuttamana liikuntaetuna on uimahallilla vaikeavammaisten liikuntakortti, jonka saamiseksi on esitettävä lääkärintodistus vähintään 50 % invaliditeetista tai vastaavasta muun sairauden haitta-asteesta. Kortti oikeuttaa ilmaiseen uimahallin käyttöön ilman rajoituksia. Kortin voi saada myös työssä käyvä henkilö.

Erityisryhmien liikunnanohjaajan pitämät ryhmät ovat kaikille ilmaisia lukuun ottamatta uimahallia, jossa peritään voimassa oleva uimahallimaksu.

Muita erityisryhmien liikuntaetuja ei ole tällä hetkellä liikuntatoimen palvelukokonaisuudessa. Liikuntatoimi selvittää mahdollisuuden erityisliikuntatoiminnan sijoittamisesta klo 17:n jälkeiseen aikaan esim. kerran viikossa.

8. Kuntalaisaloite 3.5.2025 Uimahallin palveluiden kehittämisestä

Aloitteessa on ehdotettu, että uimahalli olisi myös toukokuussa lauantaisin auki sekä sunnuntaiaukioloaikaa pohdittaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että uimahallin molempiin pukuhuoneisiin hankittaisiin uima-asujen kuivauslaitteita sekä hiustenkuivaajia.

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 7.10.2025 § 141 todennut, että lauantiaukioloaikojen jatkaminen on mahdollista ensi keväänä ja liikuntatoimi kokeilee lauantain aukioloa toukokuun osalta keväällä 2026. Sunnuntaiaukioloajat vaativat resurssia. Sunnuntaiden osalta lisäkustannuksia tulisi uinninvalvonnan, kassatoimintojen, siivouksen ja laitostuotoimintojen osalta. Sunnuntaipäivien palkkakustannus on kaksinkertainen arkipäiviin nähden. Uimahallin henkilömitoitus on tällä hetkellä laskettu kuuden aukiolopäivän mukaiseksi.

Uima-asujen kuivauslaitteiden mahdollinen hankinta kuuluu kaupunkiympäristön toimialaan, joten aloitteen toive välitetään kaupunkiympäristön tietoon. Hiustenkuivaaja on mahdollista pyytää jo nyt käyttöönsä uimahallin kassalta.

9. Kuntalaisaloite 6.5.2025 Laavusta tai grillikodasta Mähkölle

Aloitteessa on pyydetty, että Mähkön leikkikentän takana olevaan metsikköön tulisi laavu tai grillikoda.

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 9.9.2025 § 56 todennut, että Lieksan satamassa on kota ja Timitran hiihtokeskuksessa laavu, jotka soveltuvat kuntalaisaloitteessa mainittuun toimintaan.

Kaupunkiympäristön palvelualue on keskustellut laavun ja nuotiopaikan rakentamisesta. Heikkilän leikkikentällä on ollut vuosien saatossa ilkivaltaa, joka on kohdistunut huoltorakennukseen ja leikkivälineisiin. Alueen turvattomuus, häiriöt ja ilkivalta lisääntyvät mahdollisesti laavun ja nuotiopaikan mukana. Avotulesta aiheutuu myös hiukkas- ja savuhaittoja.

Kuluvan vuoden 2025 määrärahoissa ei ole varattu laavulle ja nuotiopaikalle määrärahoja. Hankkeen suunnittelun ja rakentamisen aloittamiselle on kaupunkiympäristölautakunnan tehtävä päätös sekä varattava vuoden 2026 määrärahoihin varaus. Hankkeen kustannusarvio selvitetään, mikäli hankkeeseen ryhdytään.

10. Kuntalaisaloite 14.5.2025 Rantalan koulun valvontakameroiden tallenteiden käsittelystä

Aloitteessa tiedustellaan, että kuka on rekisterinpitäjä.

Hyvinvointijohtaja ja Lieksan Kiinteistöt Oy ovat vastanneet aloitteen tekijälle aloitteessa olleeseen kysymykseen.

11. Kuntalaisaloite 26.5.2025 Kiinteistä pyörätelineistä hyvinvointikeskus Liehun pihalle

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 18.11.2025 § 80 todennut, että kaupunkiympäristön palvelualue tutkii Liehun ja uimahallin alueen mahdollisuuksia sijoittaa sinne pyöräteline, johon pyörän saa lukittua rungosta ja joka täyttää vakuutusyhtiöiden ehdot. Pyöräteline tulee sijoittaa siten, että se on sopivalla sijainnilla pyöräilijöille, mutta ei estä tai hankaloita kunnossapitoa mm. aurausta. Välttämättä pyörätelinettä ei

tehdä kiinteäksi, jos sopiva ehdot täyttävä telinemalli löytyy siirrettävistä telineistä.

Kaupunki hankkii soveltuvan pyörätelineen ja sijoittaa sen parhaaksi katsomalleen paikalle. Hankinta rahoitetaan käyttötaloudesta ja pyritään tekemään vuoden 2025 aikana.

12. Kuntalaisaloite 16.6.2025 Palokin koskien vapauttamisesta ja Saimaan uhanalaisten lohikalojen pelastamisesta

Aloitteessa vaaditaan, että Lieksa ohjeistaa edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energia Holding Oy:n hallintoelimissä tukemaan ratkaisuja, jossa voimalaitoksen myynti valtiolle toteutetaan avoimesti ja vastuullisesti, realistisella markkinahinnalla, joka määräytyy riippumattoman arvioinnin perusteella. Hinnan määrittämisessä voidaan käyttää vertailukohtana aiempia voimalaitoskauppoja tai hyväksyä Suomen valtion tekemä ostotarjous, joka perustuu vastaavaan hinnan määritykseen. Päätöksenteon tulee perustua alueen asukkaiden ja luonnon hyvinvoinnin turvaamiseen.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 25.8.2025 § 240 todennut, että Lieksan kaupunki on yksi energiayhtiön useista kuntaomistajista. Yhdelläkään kunnalla ei ole enemmistöomistusta, joten yhtiökokouksien päätöksenteko edellyttää enemmistöä päätösten taakse. Osakeyhtiö päättää lähtökohtaisesti itse omaisuuden myynnistä, ei omistajat. Lieksa on yhdessä muiden Pohjois-Karjalan kuntien kanssa kehottanut, että yhtiö käy keskusteluja valtiovallan kanssa siitä mikä on voimalaitoksen mahdollinen arvo. Myös useita muita lisäselvityksiä asiassa vaadittaisiin päätöksentekoa varten, mutta arvonmääritys ja valtion maksama hinta lienevät keskeisiä.

Olemassa olevien tietojen perusteella, mm. voimalaitoksen merkityksestä yhtiölle, Lieksan kaupunginhallitus on määrittänyt kannakseen, että se ei kannata voimalaitoksen myyntiä. Kaupunki voi ottaa asiaan uudelleen kantaa, mikäli voimalaitoksen arvo ja mahdollinen kauppahinta voidaan määrittää keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi. Näin ollen Lieksan kaupunki ei voi edistää tällä hetkellä kuntalaisaloitteen esittämää menettelyä.

13. Kuntalaisaloite 10.8.2025 Koirien uimapaikasta

Aloitteessa pyydetään, että kaupunki järjestäisi koirille tarkoitetun uimapaikan.

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 28.10.2025 § 64 todennut, että Merilässä (Kissakari), puistoissa vanhalla leirintäalueella Partalanmäellä, Otvatien päässä, Hovilankadun kohdalla ja Puustellin rannassa koirien uittaminen on sallittua. Lieksan yleisillä uimarannoilla Kaupunginniemessä (satamassa), Pankakoskella, Timitranniemessä ja Urheilupuistossa (uimalaitos) koirien uittaminen on kielletty. Kaupungin osoittama virallinen koirien uimapaikka on Timitran Venetien päässä sijaitseva ranta.

14. Kuntalaisaloite 3.9.2025 Kiinteistöveron puolittamisesta eläkeläisille

Aloitteessa on ehdotettu, että eläkeläisten asumiskustannuksien helpottamiseksi aloitteella saadaan houkuteltua eläkeläisiä Lieksaan ja

helpotetaan kiinteistöissä parisuhteen loppumisen jälkeen yksin asuvan mahdollisuutta asua yksin.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 10.10.2025 § 285 todennut, että kunnan kiinteistöveroprosenteista päättää vuosittain kunnanvaltuusto lain salliman vaihteluvälin puitteissa. Vertailtaessa Pohjois-Karjalan maakunnan kuntien kiinteistöverotasoa, on Lieksan kaupungin kiinteistövero alle maakunnan keskiarvotason.

Lieksan kaupungin talousarvion 2026 laadinnassa verotulojen arvioinnissa on lähdetty siitä olettamasta, että kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan. Valtionosuuksien pienentyessä merkittävästi tuleville vuosille, verotulojen merkitys kaupungin taloudessa ja palveluverkon ylläpidossa korostuu voimakkaasti.

Edelleen yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti kaupungin ei ole mahdollista eriyttää kiinteistöverotasoa esim. kuntalaisten ikärakenteen perusteella.

Edellä mainituista perusteluista johtuen Lieksan kaupunki ei lähde toteuttamaan aloitteessa esitettyjä toimenpiteitä.

15. Kuntalaisaloite 26.9.2025 Uimarannasta Varisvaaran rantaan

Aloite tullaan käsittelemään *kaupunkiympäristölautakunnan* kokouksessa vuoden 2026 aikana.

16. Kuntalaisaloite 28.10.2025 Aikaisemmista jäistä jäähalliin sekä tuhka-astiasta tupakoitsijoille

Aloitteessa toivotaan, että jäähalliin tehtäisiin jäät aikaisemmin kuin mitä nyt sinne tehdään. Lisäksi toivotaan jäähallille tuhka-astiaa tupakoitsijoille.

Kaupunkiympäristölautakunta on kokouksessaan 28.10.2025 § 5 todennut, että kausi 2025–2026 avattiin 27.8.2025, eli jäänteko aloitettiin noin viikkoa aikaisemmin. Elokuut ovat nykyään vielä monesti ns. hellekuukausia, joten hallin viilentäminen ja jääntekeminen ovat teknisesti ja taloudellisesti tällöin erittäin raskaita ja kalliita. Suuret lämpötilaerot ulkoilman ja hallin sisäilman välillä aiheuttavat ongelmia mm. kondensation takia ja laitteistot joutuvat toimimaan aivan äärirajoilla. Tämä kuluttaa valtavasti sähköä ja myös lyhentää laitteiston käyttöikää. Näihin syihin vedoten kaupunkiympäristön palvelualue ei tule esittämään jäähallikauden aloittamista aikaisemmin syksyllä/kesällä.

Tupakoitsijoille tullaan osoittamaan tupakointipaikka, joka sijoitetaan kauemmaksi rakennuksesta ja varsinkin sisäänkäynnistä. Tupakointipaikka merkitään ja varustetaan tuhkakupilla. Hallin seinustalle ja oven eteen laitetaan tupakointikieltomerkit.

17. Kuntalaisaloite 8.12.2025 Lieksan esimerkillisen nuoren valintatavasta

Aloite tullaan käsittelemään *hyvinvointilautakunnan* kokouksessa vuoden 2026 aikana.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää saattaa vuonna 2025 tehdyt aloitteet ja niiden käsittelyn kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti saattaa vuonna 2025 tehdyt aloitteet ja niiden käsittelyn kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Lisätietoja

Hallintojohtaja Sari Leinonen, p. 040 1044 005,
sähköposti sari.leinonen(at)lieksa.fi

Hallintosihteeri Marika Hyvärinen, p. 040 1044 706,
sähköposti marika.hyvarinen(at)lieksa.fi

Kaupunginvaltuusto 16.02.2026 § 5
74/00.02.00.04/2026

Kaupunginhallitus saattaa vuonna 2025 tehdyt aloitteet ja niiden käsittelyn kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi vuonna 2025 tehdyt aloitteet ja niiden käsittelyn tiedoksi.

Lisätietoja

Hallintojohtaja Sari Leinonen, p. 040 1044 005,
sähköposti sari.leinonen(at)lieksa.fi

Hallintosihteeri Marika Hyvärinen, p. 040 1044 706,
sähköposti marika.hyvarinen(at)lieksa.fi